

సజ్జా సహూ చేసి సలామ్ పలికి నమా'జు ముగించాలి.
(అబూ దావూద్, ఇబ్నె మాజహ్)

مُؤَادِصَ وَبِهَاغِ الْفَصْلُ الثَّلَاثُ

(۳۲۲/۱) (صحيح) [۸] - ۱۰۲۱

عَنْ عُمَرَ بْنِ حَصِينٍ: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ صَلَّى الْعَصْرَ وَسَلَّمَ فِي ثَلَاثِ رَكَعَاتٍ ثُمَّ دَخَلَ مَنْزِلَهُ. فَقَامَ إِلَيْهِ رَجُلٌ يُقَالُ لَهُ الْخُرْبَاقُ. وَكَانَ فِي يَدَيْهِ طَوْلٌ. فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ فَذَكَرَ لَهُ صَنِيعَهُ فَخَرَجَ غَضَبَانِ جَرُّ رِذَاءٍ حَتَّى انْتَهَى إِلَى النَّاسِ فَقَالَ: "أَصْنَقَ هَذَا؟" قَالُوا: نَعَمْ. فَصَلَّى رَكَعَةً. ثُمَّ سَلَّمَ ثُمَّ سَجَدَ سَجْدَتَيْنِ ثُمَّ سَلَّمَ. رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

1021. (8) [1/322-దృఢం]

'ఇస్మాన్ బిన్ 'హు'సైన్ (ర) కథనం: ప్రవక్త(స) మరచి పోయి 'అ'న్లో 3 రకాతులు చదివించి సలామ్ పలికారు. అనంతరం ఇంటికి వెళ్ళిపోయారు. 'ఖిర్బాఖ్ అన్ వక్త్రీ నిలబడి, 'ఓ ప్రవక్తా! తమరు ఈ రోజు 3 రకాతులు చది విందారు,' అని అన్నాడు. ప్రవక్త (స) ఆగ్రహంతో దుప్పటి ఈడ్చుకుంటూ బయటకు వెళ్ళారు. అనుచరుల వద్దకు వచ్చి, 'ఇతను చెప్పింది నిజమా,' అని పలికారు. దానికి వారు, 'అవునని,' అన్నారు. అది విన్న తరువాత ప్రవక్త (స), ఒక రకాత్ చదివించి రెండు సహూ సజ్జాలు చేసి సలామ్ పలికారు.¹⁹⁴ (ముస్లిమ్)

(۳۲۲/۱) (حسن) [۹] - ۱۰۲۲

وَعَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ عَوْفٍ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: "مَنْ صَلَّى صَلَاةً يَسْتَكْفِي فِيهَا النَّفْسَانِ فَلَيْسَ حَتَّى يَسْتَكْفِي فِي الزَّيَادَةِ." رَوَاهُ أَحْمَدُ.

194) వివరణ-1021: జు'లీయదైన్, జుష్టమాలైన్ అనే ఇద్దరు వేర్వేరు అనుచరులు ఉండేవారు. జు'లీయదైన్ పేరు 'ఖిర్బాఖ్. ఇతను బసీ సుల్తమ్ తెగకు చెందినవారు. ప్రవక్త (స) మరణా నంతరం కూడా చాలా కాలం బ్రతికి ఉన్నారు. ము'అబియహ్ పరిపాలనా కాలంలో మరణించారు. జుష్టమాలైన్ అనేది 'ఉమైర్ బిన్ 'అబ్ద్ అమ్ర్ బిన్ - ఇతను బద్ర్ యుద్ధంలో మరణించాడు. అబూ హురైరహ్ 'హదీసు'లో రెండు రకాతులు అని ఉంది. ఇక్కడ మూడు రకాతులు అని ఉంది. అంటే ఇవి రెండు సంఘటనలు.

1022. (9) [1/322-ప్రామాణికం]

'అబ్దుల్'హక్ బిన్ 'బెష్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ఇలా ప్రవచిస్తూ ఉండగా నేను విన్నాను, "ఒకవేళ ఎవరైనా నమా'జులో, నమా'జు తక్కువ చదివానని అనుమానానికి గురైతే, అనుమానం పోయిన విధంగా అధికంగా చదవాలి." (అ'హ్మద్)

۲۱- بَابُ سُجُودِ الْقُرْآنِ

21. ఖుర్ఆన్ పారాయణపు సజ్జా

ఖుర్ఆన్లో కొన్ని ఆయతులు ఉన్నాయి. వాటిని చదివినా, ఇతరులు చదువుతుండగా విన్నా సజ్జా చేయాలి. దీన్నే సజ్జా తిలావత్ అంటారు. నమా'జుకు తప్పనిసరి అయినవే, దీనికి తప్పనిసరి. అంటే శరీరం, దుస్తులు, స్థలం పరిశుభ్రంగా ఉండాలి. దుస్తులు ధరించాలి. ఖిల్జావైపు తిరగాలి. వు'జుతో ఉండాలి. ఒకవేళ నమా'జు వెలుపల ఎవరైనా వు'దూ లేకుండా సజ్జా తిలావత్ చేస్తే అయిపోతుంది. అయితే వు'దూ చేసి సజ్జా తిలావత్ చేయడం ఉత్తమం. సజ్జా తిలావత్ పద్ధతి ఏమిటంటే, పరిస్తూ ఆయతు పూర్తవగానే, లేదా విన్నా సజ్జా చేయాలి. ఒకవేళ నమా'జులో ఉంటే ఆయతు పూర్తవగానే అల్లాహు అక్బర్ అని పలికి సజ్జా చేయాలి. మళ్ళీ అల్లాహు అక్బర్ అని నిలబడాలి. నమా'జును కొనసాగించాలి. ఒకవేళ నమా'జు బయట ఉంటే అల్లాహు అక్బర్ అని సజ్జా చేయాలి. అల్లాహు అక్బర్ అని పలికి నిలబడాలి. ఒకవేళ కూర్చోని ఉంటే, కూర్చునే సజ్జా తిలావత్ చేసుకోవాలి. నిలబడి అవసరం లేదు. ఒకే సభలో అనేక సజ్జాలు వస్తే, ఒకే సజ్జా సరిపోతుంది. ఒకవేళ ఎవరైనా వాహానంపై ఉంటే వాహానంపైనే సజ్జా తిలావత్ చేసుకో వచ్చును. ఖుర్ ఆన్లో 15 ఆయతులు ఉన్నాయి. వీటిని చదివినా, విన్నా సజ్జా తిలావత్ చేయాలి. (i) సూరహ్ అల్-అ'అరాఫ్, 7: 206, (ii) సూరహ్ అల్-ర'రఅద్, 13:15, (iii) సూరహ్ అన్-న'హ్ అల్, 16:49 (50), (iv) సూరహ్ బసీ-ఇస్రాయీల్ (అల్-ఇస్రా), 17:107 (109), (v) సూరహ్ మర్యమ్, 19:58, (vi) సూరహ్ అల్-'హజ్జ్, 22:18, (vii) సూరహ్ అల్-'హజ్జ్, 22:77; (viii) సూరహ్ అల్-ఫుర్ఖాన్, 25:60, (ix) సూరహ్ అన్-నమల్, 27:25 (26), (x) సూరహ్ అలిఫ్-లామ్-మీమ్ (సజ్జా) తన్జీల్, 32:15, (xi) సూరహ్ 'సాద్, 38:24,

(xii) సూరహ్ హా-మీమ్ అన్-సజ్దహ్ (పుస్సీలత్), 41:37 (38), (xiii) సూరహ్ అన్-నఖ్శ్, 53:62, (xiv) సూరహ్ అల్-ఇన్షిఖాఖ్, 82:21, (xv) సూరహ్ 'అలఖ్, 96:19.

మొదటి విభాగం الْفَصْلُ الْأَوَّلُ

(۳۲۳/۱) (صحيح) [۱] - ۱۰۲۳

عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: سَجَدَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِالنَّجْمِ وَسَجَدَ مَعَهُ الْمُسْلِمُونَ وَالْمُشْرِكُونَ وَالْجُنُّ وَالْإِنْسُ. رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ.

1023. (1) [1/323-దృఢం]

ఇబ్నీ 'అబ్బాస్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) సూరహ్ నఖ్శ్(53)లో సజ్జా తిలావత్ చేశారు. ఆయనతో పాటు ముస్లిములు, అవిశ్వాసులు జిన్నులు, మానవులు అందరూ సజ్జా చేశారు.¹⁹⁵ (బు'ఖారీ)

(۳۲۳/۱) (صحيح) [۲] - ۱۰۲۴

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: سَجَدْنَا مَعَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي: (إِذَا السَّمَاءُ انشَقَّتْ - ۸۴) وَ (اقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ - ۹۶) رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

1024. (2) [1/323-దృఢం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: మేము సూరహ్, ఇజస్స మాఢన్ షబ్బితే (84) మరియు ఇఖ్బర'బిఇస్మి రబ్బీక (96) లలో ప్రవక్త(స)తో కలసి సజ్జా చేశాము. (ముస్లిమ్)

(۳۲۳/۱) (متفق عليه) [۳] - ۱۰۲۵

وَعَنْ ابْنِ عُمَرَ قَالَ: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقْرَأُ (السَّجْدَةَ) وَنَحْنُ عِنْدَهُ فَيَسْجُدُ وَنَسْجُدُ مَعَهُ فَنَرْتَجِمُ حَتَّى مَا يَجِدُ أَحَدًا لِحَبَّتِهِ مَوْضِعًا يَسْجُدُ عَلَيْهِ.

1025. (3) [1/323-ఏకీభవితం]

195) వివరణ-1023: సూరహ్ నఖ్శ్(53)లో సజ్జా తిలావత్ ఉంది. ప్రవక్త (స) మక్కహ్ లో ప్రజలందరి ముందు ఈ సూరహ్ నఖ్శ్ను పఠించారు. సజ్జా తిలావత్ చేశారు. ఆయన్ను అనుసరిస్తూ అక్కడున్న వారందరూ సజ్జా చేశారు. అంటే మానవులు, జిన్నులు, విశ్వాసులు, అవిశ్వాసులు అందరూ సజ్జా తిలావత్ చేశారు. కొందరు ప్రవక్త(స) అఫరవతు ముల్లాత వల్ 'ఉజ్జ వాక్యం పఠించారని, షైతాన్ తన కంఠస్వరాన్ని ప్రవక్త (స) కంఠస్వరంలా మార్చి ఈ వాక్యాన్ని చదివేశాడు అని కారణం పేర్కొన్నారు.

ఇబ్నీ 'ఉమర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త(స) సజ్జా వాక్యం పఠించినపుడు మేము ప్రవక్త(స) వెంట ఉంటే, ప్రవక్త (స) సజ్జా చేస్తే, మేము కూడా ప్రవక్త (స)తో పాటు సజ్జా చేస్తాము. ఎంత జనసమూహం ఉంటుందంటే, సజ్జా చేయటానికి చోటే లభించదు. (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

(۳۲۳/۱) (متفق عليه) [۴] - ۱۰۲۶

وَعَنْ زَيْدِ بْنِ ثَابِتٍ قَالَ: قَرَأْتُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ (وَالنَّجْم - ۵۳) فَلَمْ يَسْجُدْ فِيهَا.

1026. (4) [1/323-ఏకీభవితం]

'జైద్బిన్ సా'బిత్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ముందు నేను సూరహ్ నఖ్శ్ (53) లోని ఆయతు చదివాను. కాని ప్రవక్త (స) సజ్జా చేయలేదు.¹⁹⁶ (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

(۳۲۳/۱) (صحيح) [۵] - ۱۰۲۷

وَعَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: قَالَ سَجْدَةُ (ص-۳۸) لَيْسَ مِنْ عَزَائِمِ السُّجُودِ وَقَدْ رَأَيْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَسْجُدُ فِيهَا.

1027. (5) [1/323-దృఢం]

ఇబ్నీ 'అబ్బాస్ (ర) కథనం: సూరహ్ 'సాద్(38) లోని సజ్జా తప్పనిసరి సజ్జా కాదు. అయితే నేను ప్రవక్త (స)ను ఈ సూరహ్లో సజ్జా తిలావత్ చేస్తూ ఉండగా చూశాను.

(۳۲۴/۱) (صحيح) [۶] - ۱۰۲۸

وَفِي رَوَايَةٍ: قَالَ مُجَاهِدٌ: قُلْتُ لِابْنِ عَبَّاسٍ: أَلَسْجُدُ فِي (ص-۳۸) فَقَرَأَ: (مِنْ ذُرِّيَّتِهِ دَاوُدَ وَسُلَيْمَانَ) حَتَّى آتَى (فِيهَاهُمْ أَفْتَدَهُ) فَقَالَ: نَبِيكُمُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِمَّنْ أَمَرَ أَنْ يَقْتَدِيَ بِهِمْ. رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ.

1028. (6) [1/324-దృఢం]

ముజాహిద్ కథనం: నేను ఇబ్నీ 'అబ్బాస్ను, "సూరహ్ 'సాద్(38)లో సజ్జా చేయవచ్చా?" అని అడిగితే, ఇబ్నీ 'అబ్బాస్ ఈ ఆయతు చదివారు. 'వమిన్ జుర్రియ్యతిహి దావూద్ వ సులైమాన్ 'నుండి ఫలిహు దాహుముఖ్తతదిహ్' పఠించిన తర్వాత, మీ ప్రవక్త (స) ఎలాంటి వారంటే, ఇతర ప్రవక్తలను అనుసరించమని అతన్ని ఆదేశించడం జరిగింది.¹⁹⁷ (బు'ఖారీ)

196) వివరణ-1026: సజ్జా ఎందుకు చేయలేదంటే, సజ్జా చేయడం తప్పని సరి కాదు.

197) వివరణ-1028: సూరహ్ 'సాద్(38)లో సజ్జా తిలావత్ ఉంది. దావూద్ (అ) పశ్చాత్తాపం

రెండవ విభాగం الْفَصْلُ الثَّانِي

(۳۲۴/۱) (ضعيف) [۷] - ۱۰۲۹

عَنْ عَمْرِو بْنِ الْعَاصِ قَالَ: أَقْرَأَنِي رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خَمْسَ عَشْرَةَ سَجْدَةً فِي الْقُرْآنِ مِنْهَا ثَلَاثٌ فِي الْمَفْصَلِ وَفِي سُورَةِ الْحَجِّ سَجْدَتَيْنِ. رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَابْنُ مَاجَةَ.

1029. (7) [1/324-బలహీనం]

'అమ్మూ బిన్ 'ఆ'స్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) నన్ను ఖుర్ఆన్ లోని 15 సజ్దా వాక్యాలు నేర్పించారు. వాటిలో మూడు ముఫస్సల్ సూరాల్లో ఉన్నాయి. రెండు సూరహ్ హజ్జ్ (22)లో ఉన్నాయి.¹⁹⁸ (అబూ దావూద్, ఇబ్నీ మాజహ్)

(۳۲۴/۱) (صحيح) [۸] - ۱۰۳۰

وَعَنْ عُقَيْبَةَ بْنِ عَامِرٍ قَالَ: قُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ فَصَلَّتْ سُورَةُ الْحَجِّ بِأَنْ فِيهَا سَجْدَتَيْنِ؟ قَالَ: نَعَمْ وَمَنْ لَمْ يَسْجُدْهُمَا فَلَا يَقْرَأَهُمَا". رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَالثِّرَمِذِيُّ. وَقَالَ: هَذَا حَدِيثٌ لَيْسَ إِسْنَادُهُ بِالْقَوِيِّ.

وفي المصابيح: "فَلَا يَقْرَأُهَا" كَمَا فِي شَرْحِ السُّنَنِ.

1030. (8) [1/324-దృఢం]

'ఉఖ్బీహ్ బిన్ 'ఆమిర్ (ర) కథనం: నేను ప్రవక్త (స)ను, ఓ ప్రవక్తా! సూరహ్ హజ్జ్ (22)కు 2 సజ్దాల వల్ల ప్రాముఖ్యత ఇవ్వబడిందా అని విన్నవించు కున్నాను. దానికి ప్రవక్త (స), 'అవును, ఆ రెండు సజ్దాలు చేయని వాడు, ఆ ఆయతులను కూడా చదవరాదు' అని అన్నాడు.¹⁹⁹ (అబూ దావూద్, తిర్మిజీ)

ఇది ప్రామాణికమైన 'హదీసు' కాదని తిర్మిజీ పేర్కొన్నారు.

స్వీకరించబడింది. దానికి కృతజ్ఞతగా అతను సజ్దా చేశారు. అతన్ని అనుసరిస్తూ ప్రవక్త (స) కూడా సజ్దా చేశారు. మనం కూడా ప్రవక్త (స)ను అను సరిస్తూ సజ్దా చేయాలి. అయితే ఈ సజ్దా తప్పనిసరి కాదు.

198) వివరణ-1029: ముఫస్సల్ సూరాల్లో 3 సజ్దాలు ఉన్నాయి. ఒకటి సూరహ్ నజ్మీ (53)లో, ఒకటి ఇబ్రహీమీ సజ్దాతో (అల్ ఇన్ షిఖాబ్, 84), ఒకటి సూరహ్ అలఖ్ (96)లో సూరహ్ హజ్జ్ (22)లో రెండు సజ్దాలు ఉన్నాయి.

199) వివరణ-1030: ఈ 'హదీసు' ద్వారా సూరహ్ హజ్జ్ (22)లో రెండు సజ్దాలు ఉన్నాయని, వాటిని తప్పకుండా చేయాలని పేర్కొనడం జరిగింది.

మసాబీహ్ యొక్క ఒక ప్రతిలో హుమా కు బదులు హ్ ఉంది షర్ హుసున్నహ్ లో ఉన్నట్లు.²⁰⁰

(۳۲۵/۱) (ضعيف) [۹] - ۱۰۳۱

وَعَنْ ابْنِ عُمَرَ: أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سَجَدَ فِي صَلَاةِ الظُّهْرِ ثُمَّ قَامَ فَرَكَعَ قَرَأُوا أَنَّهُ قَرَأَ تَنْزِيلَ السَّجْدَةِ. رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

1031. (9) [1/325-బలహీనం]

'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'ఉమర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) "జహ్ ర్ నమా'జులో సజ్దా చేశారు. మళ్ళీ నిలబడ్డారు. మళ్ళీ రుకూ చేశారు. అనుచరులు ప్రవక్త (స) అలిఫ్-లామ్-మీమ్ తన్జీల్ (పున్సిలత్-41) చదివారని అనుకున్నారు.²⁰¹ (అబూ దావూద్)

(۳۲۵/۱) (ضعيف) [۱۰] - ۱۰۳۲

وَعَنْهُ: أَنَّهُ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقْرَأُ عَلَيْنَا الْقُرْآنَ فَإِذَا مَرَّ بِالسَّجْدَةِ كَبَّرَ وَسَجَدَ وَسَجَدْنَا مَعَهُ. رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

1032. (10) [1/325-బలహీనం]

ఇబ్నీ 'ఉమర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) తన అనుచరుల ముందు ఖుర్ఆన్ పఠించేవారు. సజ్దా ఆయతు చదివితే, సజ్దా చేసేవారు. మేము కూడా ఆయనతోకలసి సజ్దాచేసేవాళ్ళం.²⁰² (అబూ దావూద్)

(۳۲۵/۱) (ضعيف) [۱۱] - ۱۰۳۳

وَعَنْ ابْنِ عُمَرَ أَنَّهُ قَالَ: إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَرَأَ عَامَ الْفَتْحِ سَجْدَةً فَسَجَدَ النَّاسُ كُلُّهُمْ مِنْهُمْ الرَّائِبُ وَالسَّاجِدُ عَلَى الْأَرْضِ حَتَّى إِنَّ الرَّائِبَ لَيَسْجُدُ عَلَى يَدِهِ. رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

200) వివరణ-1030: ఈ 'హదీసు' ద్వారా తెలిసింది ఏమిటంటే, సూ. అల్ హజ్జ్ రెండు సజ్దాలు ఉన్నాయి. వీటిని తప్పనిసరిగా చేయాలి.

201) వివరణ-1031: ఈ 'హదీసు' ద్వారా ఎవరైనా "జహ్ ర్, 'అ'స్ నమా'జుల్లో సజ్దా ఆయతులను, సజ్దా సూరాలను పఠిస్తే సజ్దా తిలావత్ చేసుకోవాలి. ఇంకా ఈ 'హదీసు' ద్వారా సజ్దా తిలావత్ చేసిన తర్వాత ఇంకా ముందు చదవవలసిన అవసరం లేదని కూడా తెలిసింది. సజ్దా తిలావత్ చేసిన తర్వాత, లేదని రుకూ చేసుకున్నా సరిపోతుంది.

202) వివరణ-1032: ఈ 'హదీసు' ద్వారా చదివిన వాళ్ళూ, వినే వాళ్ళూ ఇద్దరూ సజ్దా చేయాలని తెలిసింది. సజ్దా తిలావత్ చేసినపుడు అల్లాహు అక్కర్ అని పలకాలి.

1033. (11) [1/325-బలహీనం]

'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'ఉమర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) మక్కాహ్ విజయం సంవత్సరం ఒక సజ్జా తిలావత్ ఆయతు పరిచారు. ప్రవక్త (స) తో పాటు అందరూ సజ్జా చేశారు. నేలపై ఉన్నవారు, వాహనాలపై ఉన్నవారూ చివరికి వాహనంపై ఉన్న వారూ తమ చేతులపై సజ్జా చేశారు.²⁰³ (అబూ దావూద్)

(۳۲۵/۱) (ضعيف) [۱۲] - ۱۰۳۴

وَعَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ: أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَمْ يَسْجُدْ فِي شَيْءٍ مِّنَ الْمُفَصَّلِ مُنْذُ تَحَوَّلَ إِلَى الْمَدِينَةِ. رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

1034. (12) [1/325-బలహీనం]

ఇబ్నూ 'అబ్బాస్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) మదీనాహ్ వచ్చి నప్పటి నుండి ముఘస్సల్ సూరాల్లోని ఏ సూరాలోనూ సజ్జా చేయ లేదు.²⁰⁴ (అబూ దావూద్)

(۳۲۵/۱) (صحيح) [۱۳] - ۱۰۳۵

وَعَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ فِي سُجُودِ الْقُرْآنِ بِاللَّيْلِ: "سَجْدَ وَجْهِي لِلَّهِ خَلْفَهُ وَشِقَ سَمْعِهِ وَبَصَرَهُ بِحَوْلِهِ وَقُوَّتِهِ". رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَالتِّرْمِذِيُّ وَالنَّسَائِيُّ. وَقَالَ التِّرْمِذِيُّ: هَذَا حَدِيثٌ حَسَنٌ صَحِيحٌ.

1035. (13) [1/325-దృఢం]

'ఆయి'షహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) రాత్రి సజ్జా తిలావత్తో ఈ దు'ఆ పరిచేవారు. "సజద వజ్హియి లిల్లాజి' ఖలఖహు వ షఖ్ఖ సమ్'అహు వ బ'సరహు బి'హాలి హీ వ ఖువ్వతిహి" - "నా ముఖం తనను తన శక్తియుక్తుల ద్వారా సృష్టించిన, మరియు దాని చెవులను సృష్టించిన, మరియు దాని కళ్ళను సృష్టించిన ప్రభువుకు సజ్జా చేసింది." ²⁰⁵ (అబూ దావూద్, నసాయి'. తిర్మిజి/ప్రామాణికం, దృఢం)

203) వివరణ-1033: అంటే వాహనంపై కూడా సజ్జా తిలావత్ చేయవచ్చును. దిగవలసిన అవసరం లేదు.

204) వివరణ-1034: కాని ఈ 'హదీసు' బలహీనమైనది. వాస్తవం ఏమిటంటే ముఘస్సల్లో సజ్జా ఉంది. దీన్ని గురించి అబూ హురైరహ్ (ర) 'హదీసు'లో వచ్చింది. ఇబ్నూ 'అబ్బాస్(ర) మదీనాహ్ లో ప్రవక్త(స)తో కలసి సజ్జా చేయకుండా ఉండక పోవచ్చు. సూరహ్ 'హుజు రాత్రి నుండి చివరి వరకు ముఘ స్సల్ సూరాలు అంటారు.

205) వివరణ-1035: అంటే సజ్జా తిలావత్ ఎప్పుడైనా చేయ వచ్చు. ఇంకా అనేక దు'ఆలు ఉన్నాయి.

(۳۲۵/۱) (ضعيف) [۱۴] - ۱۰۳۶

وَعَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ: جَاءَ رَجُلٌ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ. فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ رَأَيْتَنِي اللَّيْلَةَ وَأَنَا نَائِمٌ كَأَنِّي أَصْلَبُ خَلْفَ شَجَرَةٍ فَسَجَدْتُ فَسَجَدَتِ الشَّجَرَةُ لِسُجُودِي. فَسَمِعْتُهَا تَقُولُ: "اللَّهُمَّ اكْتُبْ لِي بِهَا عِنْدَكَ أَجْرًا وَضَعْ عَنِّي بِهَا وَزْرًا وَاجْعَلْهَا لِي عِنْدَكَ دُخْرًا وَتَقَبَّلْهَا مِنِّي كَمَا تَقَبَّلْتَهَا مِنْ عَبْدِكَ دَاوُدَ". قَالَ ابْنُ عَبَّاسٍ: فَقَرَأَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سَجْدَةً ثُمَّ سَجَدَ فَسَمِعْتُهُ وَهُوَ يَقُولُ مِثْلَ مَا أَخْبَرَهُ الرَّجُلُ عَنْ قَوْلِ الشَّجَرَةِ. رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَابْنُ مَاجَةَ إِلَّا أَنَّهُ لَمْ يَذْكُرْ "وَتَقَبَّلْهَا مِنِّي كَمَا تَقَبَّلْتَهَا مِنْ عَبْدِكَ دَاوُدَ". وَقَالَ التِّرْمِذِيُّ: هَذَا حَدِيثٌ غَرِيبٌ.

1036. (14) [1/325-బలహీనం]

ఇబ్నూ 'అబ్బాస్ (ర) కథనం: ఒక వ్యక్తి ప్రవక్త (స) వద్దకు వచ్చి, ఓ ప్రవక్తా! నేను రాత్రి కలలో ఇలా చూశాను, "నేను ఒక చెట్టు వెనుక నమా'జు చదువు తున్నాను. నేను సజ్జా చేసినప్పుడు, ఆ చెట్టు కూడా నాతో పాటు సజ్జా చేసింది. ఆ చెట్టు ఇలా పలకడం నేను విన్నాను. 'అల్లాహుమ్మక్తుబ్ లీ బిహ్' ఇందక అజీరన్ వ'ద'అ 'అన్నీ బిహ్ విజీరన్. వజ్అలహ్ లీ బిహ్ ఇనీదక 'జు'ఖీరన్ వతఖబ్బుల్హ్ మిన్నీ కమా తఖబ్బుల్తహ్ మిన్ 'అబ్దిక దావూద్." - 'ఓ అల్లాహ్! ఈ సజ్జా ద్వారా నాకోసం నీవద్ద పుణ్యంలిఖించు. ఈసజ్జా ద్వారా నా పాపాలను మన్నించు, ఇంకా దాన్ని నా కోసం పెద్ద మొత్తంలో కూడబెట్టి ఉంచు. ఇంకా నా నుండి ఈ సజ్జా ను స్వీకరించు. నీదాసుడైన దావూద్నుండి సజ్జా స్వీకరించి నట్లు.' ఆ తరువాత ప్రవక్త (స) సజ్జా తిలావత్ ఆయతు పరిచి సజ్జా తిలావత్ చేస్తే ఈ దు'ఆనీ చదివేవారు. (తిర్మిజి/ ఏకోల్లేఖనం, ఇబ్నూ మాజహ్)

الْفَصْلُ الثَّلَاثُ مُمَاذُهَا

(۳۲۶/۱) (متفق عليه) [۱۵] - ۱۰۳۷

عَنِ ابْنِ مَسْعُودٍ: أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَرَأَ (وَالنَّجْمِ - ۵۳) فَسَجَدَ فِيهَا وَسَجَدَ مَنْ كَانَ مَعَهُ غَيْرَ أَنَّ شَبَابًا مِنْ قُرَيْشٍ أَخَذَ كَفًّا مِنْ حَصَى أَوْ تَرَابٍ فَرَفَعَهُ إِلَى جَبْهَتِهِ. وَقَالَ: يَكُونُنِي هَذَا. قَالَ عَبْدُ اللَّهِ: فَلَقَدْ رَأَيْتُهُ بَعْدَ قِتْلِ كَافِرٍ. وَزَادَ الْبُخَارِيُّ فِي رَوَايَةٍ: وَهُوَ أَمِيهُ بْنُ خَلْفٍ.

1037. (15) [1/326-ఏకీభవితం]

ఇబ్నూ మస్'ఉద్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) సూరహ్ నమ్మీ (53) పరిచారు. అందులో సజ్జా చేశారు. ఆయనతో పాటు అక్కడున్నవారు అందరూ సజ్జా

చేశారు. ఒక్క ఖుర్ఆన్ ముసలివాడు తప్ప. పిడికెడు కంకరరాళ్ళు తీసుకొని నుదురు వరకు ఎత్తి, 'ఇనే నాకు చాలు,' అని అన్నాడు. ఈ సంఘటన తర్వాత ఆ వ్యక్తి బద్రి యుద్ధంలో అవిశ్వాస స్థితిలో చంప బడ్డాడు. (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

బు'ఖారీ ఉల్లేఖనంలో ఆ వ్యక్తి 'ఉమయ్య బిన్ 'ఖల్ఫ్ అని ఉంది. అతడు సజ్జా చేయలేదు.

(۱۶) - ۱۰۳۸ (صحيح) (۳۲۶/۱)

وَعَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: إِنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سَجَدَ فِي (ص-۳۸) وَقَالَ: سَجَدَهَا دَاوُدُ تَوْبَةً وَتَسْجُدُهَا شُكْرًا. رَوَاهُ النَّسَائِيُّ.

1038. (16) [1/326-దృఢం]

ఇబ్నీ 'అబ్బాస్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) సూరహ్ 'సాద్ (38)లో సజ్జా చేశారు, ఇంకా దావూద్ (అ) సూరహ్ 'సాద్లోని సజ్జా పశ్చాత్తాపం స్వీకరించబడి నందు వల్ల కృతజ్ఞతగా చేశారని అన్నారు. (నసాయి')

۲۲- أَوْقَاتُ النَّهْيِ

22. నమా'జు చేయకూడని వేళలు

ఈ సమయాల్లో ఉద్దేశ్యపూర్వకంగా అనవసరంగా నమా'జు చదవటం నిషిద్ధం: 1. సూర్యుడు ఉదయించి నపుడు, 2. సూర్యుడు అస్తమించినపుడు, 3. మిట్ట మధ్యా హ్నం సమయంలో. అనవసరంగా 'అస్తి మరియు ఫత్తీ నమా'జుల తర్వాత కూడా నిషిద్ధం. అయితే అవసరముండి తగిన కారణం ఉంటే చదవవచ్చును. వీటిని గురించి తెలుసు కుందాం.

مِمَّا لَا يَحِلُّ فِيهَا الصَّلَاةُ

(۱) - ۱۰۳۹ (متفق عليه) (۳۲۶/۱)

عَنْ ابْنِ عَمْرٍو قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "لَا يَحْرَى أَحَدُكُمْ فَيُصَلِّيَ عِنْدَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَلَا عِنْدَ غُرُوبِهَا" وَفِي رَوَايَةٍ قَالَ: "إِذَا طَلَعَ حَاجِبُ الشَّمْسِ فَدَعُوا الصَّلَاةَ حَتَّى تَبْرُزَ. فَإِذَا غَابَ حَاجِبُ الشَّمْسِ فَدَعُوا الصَّلَاةَ حَتَّى تَغِيبَ وَلَا تَحْنُوا بِصَلَاتِكُمْ طُلُوعَ الشَّمْسِ وَلَا غُرُوبَهَا فَإِنَّهَا تَطْلُعُ بَيْنَ قَرْنَيِ الشَّيْطَانِ".

1039. (1) [1/327-ఏకీభవితం]

'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'ఉమర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, 'మీలో ఎవ్వరూ సూర్యోదయం అవుతు

న్నప్పుడు, సూర్యాస్తమయం అవుతున్నప్పుడు నమా'జు చదవకండి. మరో ఉల్లేఖనంలో ఇలా ఉంది, 'సూర్యుడు ఉదయించడం ప్రారంభించగానే నమా'జు చదవడం మానివేయండి. సూర్యుడు ఉదయించి బల్తేమంత ఎత్తుకు రాగానే చదవ వచ్చును. అదేవిధంగా సూర్యుడు అస్తమించటం ప్రారంభించ గానే పూర్తిగా అస్తమించేవరకు నమా'జు చదవటం వదలి వేయండి. రెండు సమయాల్లో ఉద్దేశ్యపూర్వకంగా నమా'జు చదవడానికి సిద్ధంకాకండి. ఎందుకంటే సూర్యుడు షైతాన్ రెండు కొమ్ముల మధ్య ఉదయిస్తాడు.²⁰⁶ (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

(۲) - ۱۰۴۰ (صحيح) (۳۲۶/۱)

وَعَنْ عُفَيْهَ بْنِ عَامِرٍ قَالَ: ثَلَاثُ سَاعَاتٍ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَنْهَانَا أَنْ نُصَلِّيَ فِيهِنَّ أَوْ نَقْبِرَ فِيهِنَّ مَوْتَانَا: حِينَ تَطْلُعُ الشَّمْسُ بَارِغَةً حَتَّى تَرْتَفِعَ وَحِينَ يَغُومُ قَائِمُ الظُّهَيْرَةِ حَتَّى تَمِيلَ الشَّمْسُ وَحِينَ تَصِيفُ الشَّمْسُ لِلْغُرُوبِ حَتَّى تَغْرُبَ. رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

1040. (2) [1/327-దృఢం]

'ఉఫైబ బిన్ 'ఆమిర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ఈ మూడు సమయాల్లో నమా'జు చదవరాదని వారించే వారు. ఇంకా మృతులను సమాధులలో ఖననం చేయ రాదనీ వారించే వారు: 1. సూర్యుడు ఉదయించి నపుడు, కొంత ఎత్తుకు వచ్చే వరకు, 2. మిట్ట మధ్యా హ్నం, సూర్యుడు వాల్ వరకు, 3. సూర్యుడు అస్తమించి నపుడు, పూర్తిగా అస్తమించే వరకు. (ముస్లిమ్)

(۳) - ۱۰۴۱ (متفق عليه) (۳۲۶/۱)

وَعَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "لَا صَلَاةَ بَعْدَ الصُّبْحِ حَتَّى تَرْتَفِعَ الشَّمْسُ. وَلَا صَلَاةَ بَعْدَ الْعَصْرِ حَتَّى تَغِيبَ الشَّمْسُ".

206) వివరణ-1039: సూర్యుడు షైతాన్ రెండు కొమ్ముల మధ్య ఉదయించటం, అస్తమించటం అంటే సూర్యుడు ఉదయించినపుడు, అస్తమించినపుడు దాని ముందు నిలబడతాడు. తన తలను దాని ముందు ఉంచుతాడు. సూర్య ఆరాధకులు సూర్యుణ్ణి ఆరాధిస్తే షైతాన్ వారు తనను ఆరాధిస్తున్నారని అనుకుంటాడు. చాలా సంతోషిస్తాడు. అందువల్ల వారి అనుసరణకు దూరంగా ఉండటానికి ఆ సమయాల్లో నమా'జు నిషిద్ధించబడింది.